

szini szemléje és jelentése alapján a földművelésügyi minisztérium döntene.

e) Az általános elvek, melyeken a községi közlegelő gazdaság vezetése nyugodnék, a minden községi közlegelőre kidolgozandó legeltetési szabályzatban volnának lefektetve. Arra a kiváló fontosságra való tekintettel, melylyel a legelőgazdaságban a legeltetési szabályzat bir, nem vélem feleslegesnek tájékoztatul azon legeltetési szabályzatot közölni, melyet a mult év elején Fekete-halóm község közlegelőire eddigi tapasztalataim s tanulmányaim alapján, az adott jelenlegi viszonyokra való tekintettel kidolgoztam s mely szabályzat már felsőbb helyen is változtatás nélkül jóváhagyást nyert.

Az alábbi szabályzat kidolgozásánál tekintetbe kellett vennem nemcsak a helyi viszonyokat, nemcsak az érdekeltek konzervatív gondolkodását s a gazdálkodás vezetésével megbízott egyének értelmi fokát, hanem azt a körülményt is, hogy a rendszertelenségből a rendszeres gazdálkodásba való tulmerek átmenet az ügynek rendesen többet árt, mint használ.

A szabályzatnak egyes részei talán tulságos terjedelmesen vannak tárgyalva, de szükségesnek véltem ezt azért, hogy a legelőgazdaságban működő s az ujonnan belépő egyének is hatáskörüket teljesen ismerjék s így kötelmeik végzésére szoríthatók is legyenek. Meg kellett elégednem az adott viszonyok között az alapozás durvább munkájával, utódomra bizva a csiszolás és tökéletesítés talán hálásabb és könnyebb munkáját. (Folyt. köv.)

Erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök, valamint erdőszolgák nyugellátásának megoldása az Orsz. Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár keretében. *)

Irta: *Gaal Károly.*

A közelmult időben is felmerült az óhaj, hogy a magán-szolgálatban álló nyugdíjjogosultsággal rendszerint nem bíró erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök, nemkülönben az erdőszolgák nyugellátására nézve gondoskodás tétessék, illetőleg munkaképtelenségük esetére részükre bizonyos összeg biztosíttassék.

*) Mutatvány „Az Erdő” 1907. évi 1. és 2. számából.

Sok oldalról megvitatott kérdés ez, de eddig társadalmi uton nem sikerült megoldani, mert míg egyrészt a biztosító társulatok magas díjtételei az érdekeltek anyagi erejét felülmulják, másrészt a munkaadót sem volna indokolt a magas díjtételek egyedüli viselésével megterhelni.

És mégis — talán sajátzerű állítás, de tényleg úgy van — hogy a kérdés immár hat éve hogy nagyrészen meg van oldva, még pedig a Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárról szóló 1900. évi XVI. t.-cz. és az ezt kiegészítő 1902. évi XIV. t.-cz. intézkedéseivel, amely nagynevű miniszterünk dr. Darányi Ignácznak fenkölt, nemes és humánus, a kis exisztenciák jövőjét szíven viselő gondoskodásáról tesz tanuságot.

Az előbb említett törvények nyújtotta kedvezményeknek tényleges élvezése tehát nem mulik máson, minthogy — megszívlelve a valóban atyai gondoskodást — az érdekelteknek be kell lépniök az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár rendes tagjainak I. vagy II. csoportjába, illetőleg munkaadójuk irassa öket oda be.

Sajnos azonban, hogy az említett törvénynek, már a humanitás szempontjából is méltánylandó intézkedéseit sem a munkaadók, sem pedig a közvetlenül érdekeltek nem vették eléggé figyelembe s így következett be az, hogy tudomásunk szerint eddig csak négy vármegye és két birtokos veszi igénybe a törvény nyújtotta kedvezményt alkalmazottjai jövőjének biztosítására nézve.

Az erdők fenntartásának és sikeresebb megvédésének közzgazdasági és a birtokosoknak saját jól felfogott érdekei szempontjából, de szociális tekintetből is szükséges az erdőőri személyzetnek az 1900. évi XVI. és 1902. évi XIV. t.-cz. alapján létesített „Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár“ rendes tagjainak I. vagy II. csoportba való felvétele, megoldván ezzel a megoldhatatlannak vélt nyugdijkérdést úgy az érdekelt félre, mint a munkaadóra nézve a legolcsóbb módon.

A többször említett törvények négyféle rendes és egy rendkívüli csoportbeli biztosítást engedélyeznek.

A jelen kérdés megoldására nézve az I. és II. rendes tagok csoportjai, vagyis az aggkori (nyug) ellátásra is vonatkozó a mérvadó, az érdekeltek igényeit sok tekintetben kielégítik s rend-

kivül alacsony díjtételükkel szemben nyújtott kedvezményeik felette messzemenők.

Az említett törvények a felvételre vonatkozólag s az I. és II. csoportban biztosított tagokat megillető segélyekre nézve következőket állapítják meg:

Az I. és II. csoportba felvehető minden 14—35 év közötti egyén. A törvény életbelépésének első öt évében 50 éves korig volt a felvétel megengedve, sajnos azonban, ez a határidő az 1905. év végével lejárt, remélhető azonban, hogy a törvényhozás útján ez a korhatár-kedvezmény ismét meg fog adatni.

A felvételi díj egyénenkint 2 korona; az évi, minden év június 30. és december 31-én két részletben fizetendő tagsági díj az I. csoportban 10 K 40 fill., a II. csoportban 5 K 72 fill.; a tagsági díj mindkét csoportban a nyugdíjjogosultság bekövetkeztéig, legfeljebb azonban 25 éven át fizetendő, azontul tagsági díj nem fizetendő, de azért a tagsági jogok épségben megmaradnak.

Az I. és II. csoportban 5—5 tagsági könyv váltható, míg a pénztár igazgatósága a törvény szerint reáruházott jog alapján 10 könyv válthatására is adhat engedélyt, s ennél fogva a biztosított annyszor élvezi a nyugdíjat és segélyeket, ahány könyvvel bir, vagyis ahányszoros tag.

A nyugdíj és az esetenkénti segélyek a következők: *nyugdíj* végleges munkaképtelenség esetén, legalább 10 évi tagság után az I. csoportban havi 10 korona, míg a II. csoportban havi 5 korona, melyet akkor kap meg az illető biztosított egyén, ha 10 évi tagság után munkaképességét bármely okból előreláthatólag mindenkorra oly mértékben elveszti, hogy e fogatkozás következtében felényit sem képes évenként megkeresni, mint amennyi egy helybeli gazdasági munkás évi átlagos keresménye. Ebben az esetben a nyugdíjat élete fogytáig, illetőleg keresetképtelenségének netáni visszanyeréséig élvezi.

Ha a keresetképtelenség 10 éven belül áll be s a tag a tagsági díjakat nem akarja addig fizetni, amíg a segélyre való joga megnyílnék: a pénztár a befizetett tagsági díjakat kamat nélkül visszafizeti.

Ha a tag 65 éves korát betölti s segélyben még nem részesült,

minden egyéb igényjogosultságának épségben tartása mellett egyszersmindenkorra 100 K segélyt kap az I. csoportban és 50 K segélyt a II. csoportban.

Ha a tag halálát nem baleset okozta, akkor családjának, ha legalább 5, 10, 15 évig tag volt, az első csoportban 200, 250, 270 K, a II. csoportban 100, 125, 135 K temetkezési segélyt fizet a pénztár.

A *baleseti segélyek* mindkét csoportban ugyanazok és pedig ingyen gyógykezelés, ezenkívül egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség tartamára 60 napon belül napi 1 K, azontul havi 10 korona segély; *baleset miatti halál* esetén a családnak 400 K, ha család nem marad, 100 K segély fizetetik.

Ezen két csoport szerint tehát nemcsak egyedül a nyugdíj biztosítható az erdőőri személyzet részére, hanem haláleseti és baleseti segély is, melyet ily alacsony díjtétel ellenében ily arányban egyetlen biztosító intézet sem nyújt. Az özvegy tehát, ha állandó nyugdíjat nem is kap, mégis oly segélyben részesül, mely egyfelől a temetkezés költségeit fedezi, másfelől legalább egyideigle kisegíti.

Tegyük fel, hogy egy munkaadó erdőőrét 3-szoros tagsággal biztosítja az I. csoportban, amelyből 2-szeres tagságot, vagyis 20 K 80 f-t a sajátjából fedez, a harmadikat pedig az érdekelt fél fizeti, úgy ezen egyén részére havi 30 K nyugdíjat és a különböző segélyek háromszorosát biztosította és megvédi munkaadó magát azon, valamely baleset folytán előállható költségektől is, amelyeket a sérült családja vele szemben követelhet, mert az ellen is biztosítva van.

Ha egy ily egyén a szolgálatát elhagyja, a könyvek neki kiszolgáltatandók — ezt a törvény szigorúan előírja — s újból szolgálatba álltáig maga fizeti, azontul pedig ismét új munkaadója törleszti a két könyv után esedékes tagsági díjat, míg ő csak egy után fizet.

Számolnia kell a munkaadónak ezen körülménnyel s ezen csekély költségtöbblettel eléri azt a reá nézve felette megnyugtató állapotot, hogy megelégedett s jövőjét biztosítva látó személyzettel bír, amely szolgálatát ennek folytán megbecsüli és lelkiismeretesen fogja végezni kötelességeit.

Ezen előbb ecsetelt nyugdíjbiztosítás csak a 14—35 éves

koruakra terjed ki, míg a 35 évnél idősebbek azt már nem élvezhetik, illetve nyugdíj részükre nem biztosítható. Módot nyújt azonban a törvény arra, hogy a maximális korhatárt meghaladottak részére is nyújthatassék némi segély és pedig: a rendes tagok *III. csoportja* szerint a 14—50 éves koruak részére legalább két évi tagság után 60—200 K-ig terjedő haláleseti segély biztosítható amely megfelelő arányban annál nagyobb, minél fiatalabb korában iratkozik be az illető egyén a tagok sorába.

Ezen csoportba beléphet bárki 2 K felvételi díj befizetése után; az évi tagsági díj 2 K 60 f., mely életfogytig fizetendő, azonban ezen csoportban legfeljebb két könyv váltható.

A segélyek a következők:

14—20 éves korig	könyvenként	---	---	---	---	---	---	---	200 K
21—25	" "	"	---	---	---	---	---	---	170 "
26—30	" "	"	---	---	---	---	---	---	150 "
31—35	" "	"	---	---	---	---	---	---	125 "
36—40	" "	"	---	---	---	---	---	---	100 "
41—45	" "	"	---	---	---	---	---	---	80 "
46—50	" "	"	---	---	---	---	---	---	60 "

A *IV. csoport*, a kitűzött életkor elérésére biztosít 65—215 K-ig terjedő segélyt, mely megfelelő arányban annál nagyobb, minél később tölti be az illető a belépéstől számítva azt az életkort, melyet a segély esedékességének időpontjául kitűzött, 10 évnél rövidebb és 24 évnél hosszabb időt kitűzni nem lehet.

Ebbe a csoportba bárki is beléphet akárhány éves, a felvételi díj 2 K, az évi tagsági díj pedig 5 K 20 f., mely utóbbi a biztosított korig, illetve a kitűzött időn át fizetendő. Könyv ezen csoportban akárhány is váltható. A biztosítható összegek a következők:

Ha valaki 10 év elteltével tölti be a kitűzött életkort, akkor	65 K
" " 11 " " " " " " " " " "	75 "
" " 12 " " " " " " " " " "	80 "
" " 13 " " " " " " " " " "	90 "
" " 14 " " " " " " " " " "	100 "
" " 15 " " " " " " " " " "	110 "
" " 16 " " " " " " " " " "	120 "
" " 17 " " " " " " " " " "	130 "
" " 18 " " " " " " " " " "	140 "

Ha valaki 19 év elteltével tölti be a kitűzött életkort, akkor	150 K
" " 20 " " " " " " " "	160 "
" " 21 " " " " " " " "	175 "
" " 22 " " " " " " " "	190 "
" " 23 " " " " " " " "	200 "
" " 24 " " " " " " " "	215 "

Amint tehát, ezekből látható, a III. és IV. csoportban sem nyugdíj, sem pedig baleseti segélyek nem biztosíthatók.

Mindazonáltal megnyugtatólag hatna a 35, illetve 50 éves kort meghaladt erdőőri személyzetre, ha munkaadójuk őket, miután előrehaladt koruk miatt nyugdíjra már nem biztosíthatók, illetve az I. vagy II. csoportjába a rendes tagoknak már fel nem vehetők, részükre a III. vagy IV. csoportbeli kedvezményeket biztosítanák, mert elhalálozásuk alkalmával hátramaradt családjuk mégis csak részesülne némi segélyben.

A többször említett törvény a baleseti segélyek egyszerű biztosítására még a *rendkívüli tagok* csoportját is létesítette, amely csoportban egyedül baleseti segélyek biztosíthatók, vagyis ingyen gyógykezelés, ezenkívül egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség idejére 60 napon belül napi egy korona, azontul éltfogytáig havi 10 K segély, baleset miatti halál esetén 400 K segély a család részére, ha pedig család nem maradt, 100 K temetkezési segély fizetetik.

Ezen csoportban évről-évre kell jelentkezni a felvételre, felvételi díj nem fizetendő, a tagsági díj évi 1 K.

A rendkívüli tagok sorába azonban az 1900. évi XVI. t.-cz. 2. §-a szerint csak az 1898. II. t.-cz.-ben körülírt munkásigazolványnyal bíró egyén vehető fel, akárhány éves is.

Az a munkaadó, kinek erdőőri személyzete között a törvényes korhatárt túlhaladott alkalmazottai vannak, miután nyugdíjat részükre nem biztosíthat, illetve magas életkoruk miatt az I. vagy II. csoportba őket be nem irathatja, hogy némileg mégis gondoskodhassék róluk, jól teszi, ha részükre vagy a III. csoportbeli vagy a IV. csoportbeli segélyt többszörösen biztosítja, vagy ami talán még inkább megfelelne s amennyire koruk megengedi, őket a III. csoportba két, vagyis a megállapított legnagyobb számu könyvvvel s néhány a IV. csoportba váltandó könyvvvel véteti fel,

mert ezen módon az illető családja halál esetén a III. csoportban biztosított segélyt kapná, tehát a család sem maradna a kenyérkereső elhunytával teljesen segély nélkül, míg a IV. csoportban biztosított segélyek a biztosított által kitűzött és elért idő elteltével, talán a szolgálatból való kilépés alkalmával némi támaszt nyújtanának.

Hogy azonban a túlhaladt életkoru alkalmazottak részére a baleseti segélyek is biztosíthatassanak, azok a III. és IV. vagy mindkét csoportba történt felvételükön felül évenként a rendkívüli tagok sorába is felveendők volnának, feltéve, hogy az előirt munkás-igazolvány birtokában vannak, amely igazolványokat az illetékes községi előljáróságok jogosítvák kiadni.

A felvételre nézve a többször idézett törvények akként rendelkeznek, hogy a jelentkezéseket az illetékes községi előljáróságok kötelesek elfogadni, melyek a felvételhez szükséges szabályszerű felvételi jegyzékekben felsorolandó adatok valódiságát is igazolni tartoznak.

Az elmondottak szerint tehát az erdőőri személyzetnek nyugellátási kérdése annyira, amennyire meg volna oldva, csak igénybe kell venni a törvénynyújtotta kedvezményeket az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárba való belépés által.

IRODALOM.

I. Lapszemle.

Friedrich-féle mászókészülék. Mászókészüléket, melynek segítségével könnyűséggel lehet élőfákat, sima oszlopokat megmászni, talált föl *Friedrich* József cs. kir. udvari tanácsos, a máriabrunni erdészeti kísérleti állomás igazgatója. A gépet „*grimpeur*”-nek nevezte el és azt „*a Centralblatt für das gesammte Forstwesen*” című folyóirat m. évi 11-ik füzetében behatóan leírta.

Eddig a fák megmászására főleg csak létrát alkalmaztak, melylyel ugyan 25 m magas fát is sikerült minden baj nélkül megmászni, de a létra szállításához s kezeléséhez igavonó állatokra és 4—5 emberre volt szükség, miért is az ilyen létra használata erdőben, különösen pedig meredekebb terepviszonyok mellett igen körülményes volt és sokba került.